

1. ΕΝΑ ΠΛΕΓΜΑ ΠΟΥ ΘΑ ΜΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΙ

Μέσο: . . . . . ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 13/10/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 13/10/2024

Σελίδα: 23

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΘΩΝ ΚΑΜΙΝΙΑΡΗΣ*

Ενα πλέγμα που θα μας απασχολήσει

Στοιχεία του «Κοπέρνικου», του προγράμματος γεωσκόπησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάνουν λόγο τελευταία για αρνητικά σερί, με τον Ιούλιο του 2024 να αποτελεί τον 13ο μήνα στη σειρά όπου σημειώθηκε ρεκόρ θερμοκρασίας παγκοσμίως. Μάλιστα, καθ' όλο αυτό το διάστημα, η αύξηση θερμοκρασίας βρισκόταν σταθερά γύρω στον 1,6°C. Γιατί είναι σημαντικό, όμως, αυτό;

Επειδή στην παγκόσμια κλιματική πολιτική και διπλωματία ο 1,5°C έχει τεθεί ως το ανώτατο επιθυμητό όριο αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη. Και τούτο, διότι αποτελεί ουσιαστικά ένα κατώφλι, ένα σημείο καμπής για τον πλανήτη, το οποίο, εάν ξεπεραστεί, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής μπορεί να γίνουν ακόμη δυσμενέστερες, αλλά και πολύ πιο απρόβλεπτες. Και αυτά δεν μας τα λένε οι πολιτικοί, αλλά οι επιστήμονες.

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC), του επιστημονικού φορέα του ΟΗΕ που εξετάζει και αξιολογεί την παραγόμενη έρευνα για την κλιματική αλλαγή παγκοσμίως, η μέση θερμοκρασία της Γης έχει ήδη αυξηθεί κατά 1,1°C σε σύγκριση με τα προβιομηχανικά επίπεδα. Ιδιαίτερα δε για τη Μεσόγειο, η οποία είναι θερμό σημείο (hot spot) της κλιματικής αλλαγής, η αύξηση είναι μεγαλύτερη. Μάλιστα, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι ήδη πιο εκτεταμένες και σοβαρές από ό,τι είχε εκτιμηθεί προηγουμένως, ενώ μεταξύ αυτών σημειώνονται και ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως πλημμύρες, καταιγίδες, ξηρασίες και καύσωνες. Φαινόμενα που τα βιώνουμε κι εμείς στην Ελλάδα.

Εστιάζοντας περισσότε-ρο στις φυσικές καταστροφές, είναι ενδεικτικό ότι την περίοδο 2000-2019 οι καταστροφές που σχετίζονται με το κλίμα έχουν αυξηθεί περισσότερο από 45%, σε σύγκριση με την προηγούμενη εικοσαετία, όπως φανερώνουν στοιχεία του Γραφείου του ΟΗΕ για τη Μείωση Κινδύνου Καταστροφών (UNDRR). Σχεδόν οι μισές από τις περίπου 6.700 τέτοιες καταστροφές ήταν πλημμύρες, ενώ δεύτερες σε συχνότητα ήταν οι καταιγίδες, ακολουθού-

μενες από καύσωνες, ξηρασίες και πυρκαγιές. Συνολικά, αυτές οι καταστροφές έχουν επηρεάσει δισεκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο, έχουν προκαλέσει πολλούς θανάτους και αντιστοιχούν σε απώλειες πολλών τρισεκατομμυρίων δολαρίων. Και παρόλο που η Ασία βρίσκεται στην κορυφή της λίστας με τις περισσότερες καταστροφές ανά χώρα, ευρωπαϊκές χώρες βίωσαν κατά μέσον όρο περίπου 50 τέτοια ακραία γεγονότα στο προαναφερθέν διάστημα.

Τέτοιες καταστροφές ή υποβαθμίσεις του περιβάλλοντος ευθύνονται εν μέρει και για μετακινήσεις πληθυσμών, ένα πολύπλοκο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο που έχει αναδυθεί εδώ και κάποιες δεκαετίες στη σχετική βιβλιογραφία και τη διεθνή πολιτική και πρακτική. Βέβαια, μέχρι στιγμής δεν υπάρχει καν ομοφωνία για το πώς θα ονομαστεί η διαδικασία αυτή: υπάρχουν οι όροι περιβαλλοντικός πρόσφυγας, κλιματικά εκτοπισμένος, οικομετανάστης κ.ά., με το «κλιματικός μετανάστης» μάλλον να υπερτερεί. Βέβαια, πολλές από τις μετακινήσεις αυτές πραγματοποιούνται εντός συνόρων, οπότε μιλάμε στην ουσία για εκτοπισμό. Τίθενται, λοιπόν, διάφορα εννοιολογικά και μεθοδολογικά ζητήματα. Σύμφωνα με την κατάσταση αυτή είναι και το νομικό κενό που υπάρχει: η διεθνής Σύμβαση του 1951 για τους Πρόσφυγες δεν περιλαμβάνει στα σχετικά κριτήρια τις φυσικές καταστροφές, πολλώ δε μάλλον την κλιματική αλλαγή που δεν είχε αναδειχθεί τότε ως ζήτημα.

Από εδώ και πέρα, όμως, το φαινόμενο αυτό θα μας απασχολεί πολύ. Αφενός, διεθνείς φορείς και εκθέσεις μας ενημερώνουν ότι ο αριθμός των μεταναστών και εκτοπισμένων παγκοσμίως αυξάνεται για διάφορους λόγους. Αφετέρου, η ανεπάρκεια στη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής προσώρας θα οδηγήσει σε συχνότερα και εντονότερα φυσικά φαινόμενα. Αυτά θα δημιουργήσουν περισσότερες καταστροφές. Με τη σειρά τους, αυτές δύνανται να αυήσουν περαιτέρω τις σχετικές μετακινήσεις.

Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης, ΕΚΠΑ, ερευνητής **ΕΛΙΑΜΕΠ**, Κλίμα και Βιώσιμη Ανάπτυξη